

ESBORRANY DE NOU DOCUMENT MARC DE LA XARXA BARCELONA + SIOSTENIBLE. “ALIANÇA PER LA SOSTENIBILITAT I EL CLIMA”

Versió compartida amb la Comissió Permanent del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat segons acord de la Comissió del 13 de novembre de 2023

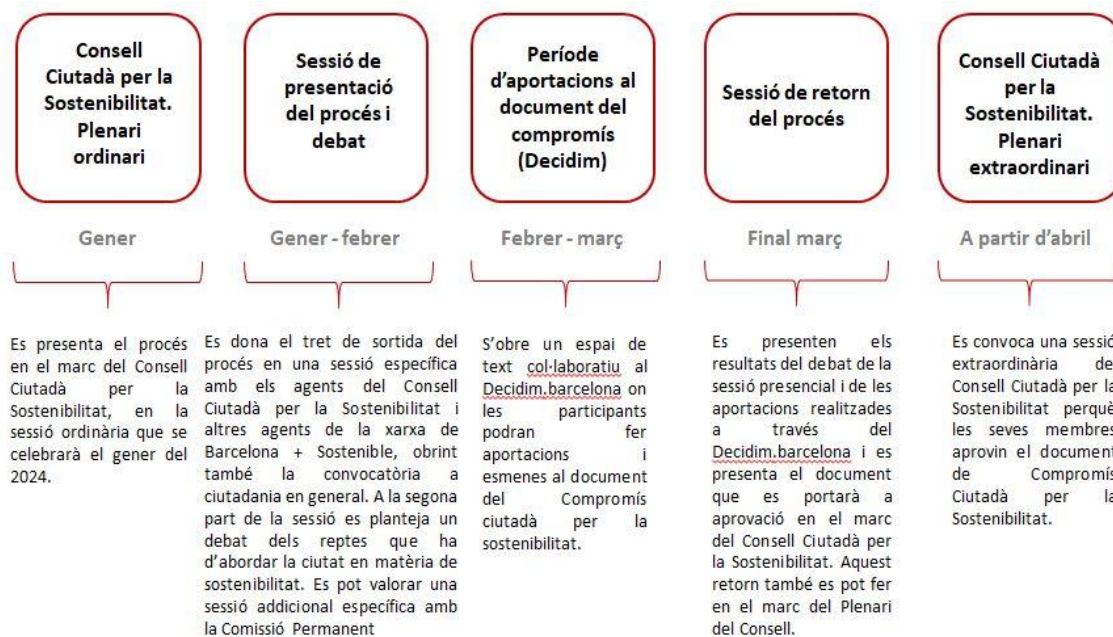
Nota:

Aquest text és un esborrany preliminar del futur document marc de la Xarxa Barcelona + Sostenible. Es planteja com a relleu del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022.

El text ha estat proposat per l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat i l'Oficina Comissionada Projectes Estratègics i Agenda 2030 l'Ajuntament de Barcelona. Parteix de:

- Resultats del retrat de ciutat realitzat amb el model del City Dònut. Aportacions a les sessions participatives del retrat de ciutat, cicle Transicions i tallers de reptes i projectes (2022)
- Aportacions en sessions de la Comissió Permanent i del Plenari del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat (2022-2023)
- Sessions sectorials de la Xarxa B+S de cara a la renovació de membres del Consell: prioritats de cada sector i com es poden abordar des del Consell (2022)
- Criteris sobre les característiques del document basats en experiències prèvies (Compromís de Barcelona pel Clima) i contrastats amb la Comissió Permanent del Consell.

A partir de l'esborrany, s'està fent un encàrrec de redacció amb criteris comunicatius. Amb aquesta versió s'obrirà un procés participatiu reglat de l'Ajuntament de Barcelona per elaborar un document col·laboratiu.

Contingut

ALIANÇA PER LA SOSTENIBILITAT I EL CLIMA	1
Nosaltres organitzacions i ciutadania compromeses amb la sostenibilitat de Barcelona manifestem que:	3
Som conscients	3
- Que afrontem grans reptes comuns	3
- Que per Barcelona, aquests reptes són	3
- Que calen grans canvis disruptius.....	3
- Que el nostre paper sobrepassa els cicles polítics.....	3
- Que tots nosaltres tenim un paper clau	3
- Que no estem sols: tenim nous aliats:	4
- Que...Si no som nosaltres qui? Si no és ara quan?	4
Reconeixem que en els darrers 20 anys hem fet molt de camí	6
Però no és suficient i per això reivindiquem una ciutat pròspera, sostenible, inclusiva i conscient dels impactes del nostre estil de vida	6
Les persones i organitzacions sota-signants ens comprometem a	7
- Estendre la cultura de sostenibilitat	7
- Contribuir a l'assoliment dels grans objectius de ciutat	7
- Definir i executar projectes col·laboratius en format repte	7
Les persones i organitzacions sota-signants reclamem	8
- Incidència política	8
- Acceleració de l'acció.....	8
- Coherència en l'acció municipal	8
- Una Xarxa més potent.....	8
- Més enxarxament	8
- Impuls	8
- Incentius.....	8
- Reconeixement	8
Per aquest motiu i per donar suport a aquestes actuacions i a l'execució de projectes demanem específicament a l'Ajuntament de Barcelona	8
- Garantir i accelerar la implantació dels plans estratègics existents	8
- Cercar acords estables i bastir àmplies aliances a l'alçada del repte ecosocial al que ens enfrontem.....	8
- Actuar de forma exemplar:	8
- Crear nous plans / estratègies compartides	8
- Facilitar el disseny, desenvolupament i implantació d'aquests projectes	8
- Fer el seguiment	8
FULL DE RUTA 2023-2025.....	8

Nosaltres organitzacions i ciutadania compromeses amb la sostenibilitat de Barcelona manifestem que:

Som conscients

- **Que afrontem grans reptes comuns:** *Fer referència als grans reptes que afrontem com a humanitat i la urgència d'actuar, fent referència a Covid i a l'emergència ecosocial (salut planetària, emergència climàtica, crisi de biodiversitat, crisi global), inspirant-nos en el cicle transicions*
- **Que per Barcelona, aquests reptes són,** *explicar els grans reptes que afrontem com a ciutat segons el retrat de ciutat que hem realitzat. Posar títol i titular i si cal, enllaç amb algun document:*
 1. L'emergència climàtica.
 2. La pèrdua de biodiversitat.
 3. La salut planetària i de les persones.
 4. El model alimentari.
 5. El model de producció i consum.
 6. L'accés a l'habitatge.
 7. La mobilitat segura, sostenible i saludable.
 8. El model energètic.
 9. El model cultural i educatiu
 10. El tancament del cicle de l'aigua
- **Que calen grans canvis disruptius:** *explicar quins són els grans canvis que hem de fer com a societat: canvi de model econòmic / cultural/ energètic... Mencionar que aquests canvis poden suposar grans dilemes (què hem de canviar? a què estem disposats? ...) però que poden suposar grans beneficis per la humanitat (vida més tranquil·la, qualitat de vida, conciliació, entendre que el consum no porta la felicitat). També hi ha alguns canvis disruptius que ja estan en marxa (transformació demogràfica i envelliment, turisticació i gentrificació, digitalització, etc.) i cal veure com ens hi adaptem.*
- **Que el nostre paper sobrepassa els cicles polítics:** *mentonar que des del procés de participació de l'any 2000 per a la redacció de l'Agenda 21, que es va acabar concretant amb el primer Compromís, han passat diversos mandats amb diversos governs i el Compromís s'ha mantingut i s'ha renovat. I això difícilment hauria passat sense la presència i la força de la Xarxa. És un paper importantíssim el dels membres de la Xarxa, cadascú com a actor de sostenibilitat i col·lectivament com a motor per fer avançar les polítiques de sostenibilitat a la ciutat. És segur que Barcelona no seria on és en sostenibilitat sinó existís aquest Compromís, que va més enllà de la visió a curt termini, i no tindríem aquest Compromís sense la xarxa ciutadana i el Consell que l'ha impulsat i l'impulsa.*
- **Que tots nosaltres tenim un paper clau:** *apel·lar als diferents públics i col·lectius (entitat, a l'empresa, a l'escola, al sindicat, a l'organització social, els joves, els adults,*

els grans), ja que tots som protagonistes en la realització d'aquests canvis necessaris des de la nostra parcel·la de responsabilitat i capacitat d'acció. Necessitem moltes mans juntes, que comença per un compromís propi però que junts i reforçant la mobilització per la sostenibilitat en els nostres àmbits d'influència multipliquem resultats)

- **Que no estem sols: tenim nous aliats:** *les ciutats tenen grans responsabilitat (70% emissions...) i cada cop tenen més reconeixement internacional polític d'aquesta responsabilitat, hi ha xarxes de ciutats, més altres agents que s'han implicat i amb qui ens hem de coordinar i sinergia (altres administracions, altres actors municipals).*
- **Que...Si no som nosaltres qui? Si no és ara quan?** *Fer palesa la urgència d'actuar.*

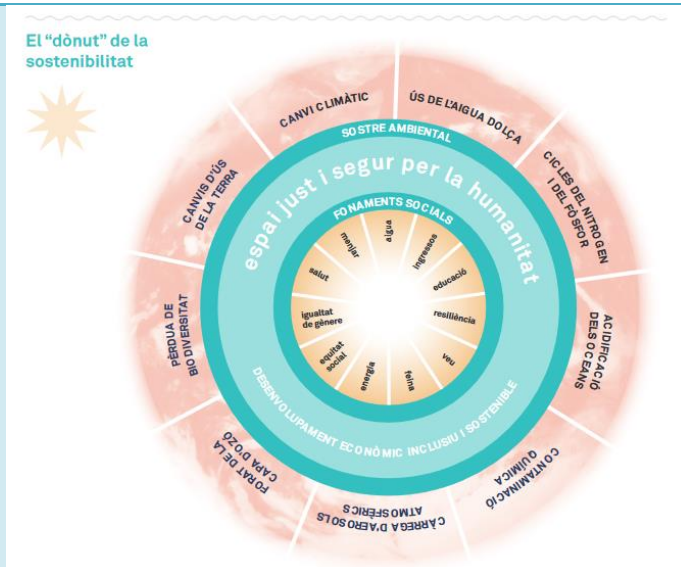
El concepte de sostenibilitat i el retrat de Barcelona

La sostenibilitat és una visió de la prosperitat que suposa eradicar la pobresa i assolir qualitat de vida per a tothom dins els límits ecològics del planeta, salvaguardant les bases de la vida. Són dos objectius que s'han d'enfocar junts i a totes les escales.

Una imatge que ens ajuda a il·lustrar el concepte és la d'un dònut o tortell, una figura que té un límit per fora i un altre per dins. Aquesta figura o teoria, proposada per la Kate Raworth, és una teoria econòmica de base humanista, que implica deixar de cercar riquesa a costa dels límits ambientals i la justícia social. El Dònut és l'espai delimitat per dos anells concèntrics:

- un exterior, que delimita el sostre ecològic, és a dir, aquells processos biofísics fonamentals que no han de superar-se (els límits planetaris, definits per Johann Rockström)
- un interior, que delimita, els mínims socials que qualsevol ésser humà ha de tenir garantits
-

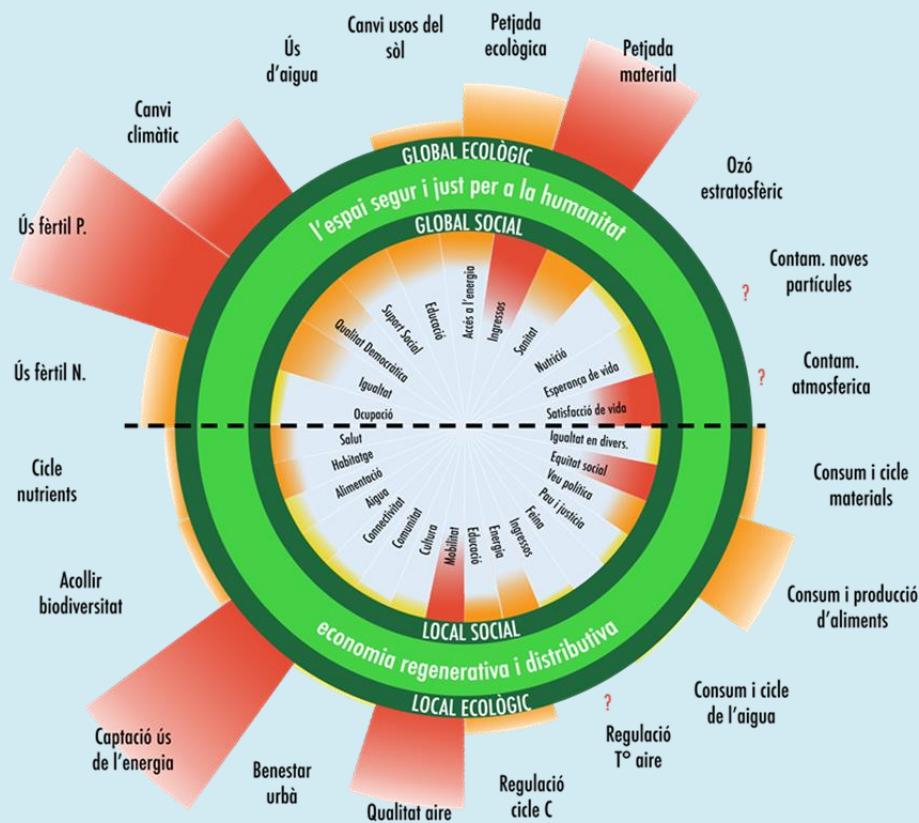
Els Objectius de l'Agenda 2030 són molt presents al model de l'economia del dònut. D'una banda, al límit interior, persegueixen reduir la pobresa i les desigualtats, millorant la salut, l'educació i l'accés a tots els serveis bàsics. De l'altra, però, exigeixen preservar el clima i els ecosistemes terrestres i marins. Per aconseguir ambdues es busca transformar l'economia amb models de producció i consum més sostenibles.

Aquest espai delimitat és en el que ha d'operar l'economia per a què els territoris esdevinguin pròspers, és a dir, socialment justos i ecològicament segurs.

Aquesta és la brúixola de la sostenibilitat, que ens assenyalat el camí que cal seguir.

A Barcelona, si mirem quina és la situació actual, veiem que el Dònut pren la següent forma, assenyalant els grans reptes que afrontem a nivell de ciutat.

Reconeixem que en els darrers 20 anys hem fet molt de camí *explicar que hem avançat molt, i agrair tot això que hem aconseguit: l'Agenda 21 és el full de ruta compartit sobre la sostenibilitat de la ciutat aprovada l'any 2002. L'Agenda global ha anat evolucionant i ara són els ODS una els que marquen l'estratègia que fa de paraigües. Ara, 20 anys després, a banda de la planificació més general, disposem de diferents plans estratègics temàtics o sectorials amb objectius concrets i quantificables: p.ex Pla Clima, Pla Natura, Estratègia Residu 0, Estratègia de l'Economia Social i Solidaria, Estratègia d'alimentació sostenible, Estratègia contra la feminització de la pobresa... Destacar:*

- *Grans avenços en mobilitat, infraestructura verda...carrils bici en els darrers 20 anys (mencionar-ne 4-5)*
- *Apunt de com han evolucionat els indicadors principals en 20 anys (uns 5 indicadors p.ex)*
- *Com ha evolucionat el pensament: canvis en la sensibilització/conscienciació/educació ambiental. Avui el 94% pensa que el canvi climàtic és molt important. Percepció pública de la problemàtica socioambiental i presència als mitjans. Però d'altra banda, més individualisme, més consumisme, etc.*
- *Entenem que el concepte de sostenibilitat ha evolucionat: de les 3 boles al dònut a l'evolució del pensament econòmic i reubicació del paper de l'economia dins del concepte de desenvolupament sostenible: d'aquell que posa el mateix pes en l'economia, que en les persones i el planeta, a un altre on l'economia està al servei de les persones, garantint uns mínims socials, i limitada en el seu creixement per un sostre ecològic.*

Antecedents *(desenvolupar molt breument)*

- *Els orígens: Agenda 10, CSS 2002-2012; CCS 2012-2022.*
- *Creació del Consell Ciutadà per la sostenibilitat*
- *Creació de la Xarxa B+S i evolució: de 900 signants el 2012 a gairebé 2.000 el 2023. Hem duplicat els agents, incorporant comerços i empreses turístiques principalment. Potser podríem destacar algunes entitats que portin 20 anys a la xarxa, fidels. Canvi en l'enfoc. De la "idea a l'acció" i de "l'acció a la col·laboració" i a l'enfoc de la xarxa*

Però no és suficient i per això reivindiquem una ciutat pròspera, sostenible, inclusiva i conscient dels impactes del nostre estil de vida *Explicar On volem arribar: volem estar dins del dònut; La ciutat que ens imaginem:*

- *Subscrivim els principals objectius ja existents: els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030, la ciutat neutra en carboni el 2030 (Barcelona és una de les 100 ciutats intel·ligents i climàticament neutres pel 2030 reconegudes per la CE), els acords de Paris... si cal destacar algun objectiu del pla natura, pla clima, pla residu 0, pobresa energètica, etc.*

- *Però hem d'accelerar l'acció. Amb 8 anys hem de fer el que no hem fet en 20 anys.*
- *Una xarxa de persones i organitzacions que treballa per la sostenibilitat més plural, enxarxada, diversa*
- *Una ciutadania més conscient, corresponsable i compromesa*

Com hem arribat fins aquí: la Xarxa batega *(Resumir perquè no quedi obsolet però que es vegi que està fonamentat)*

- Explicar breument que a la Xarxa treballem durant tot l'any a través de la Permanent del Consell, els Plenaris del Consell, els Grups de treball (inclosa la Taula d'Emergència Climàtica), el Fem Xarxing, el treball amb centres educatius (triennals escoles, acte de signatura i cloenda), amb comerços, etc.
- Que amb totes les aportacions recollides en tots aquests processos s'ha desenvolupat el contingut d'aquest manifest/compromís/aliança
- Valorar si afegim aquí (per que no quedi molt llarg) també:
 - Treballs en la transició cap a una economia dònul organitzant conferències, tallers, treballant amb experts...
 - Reunions sectorials del Consell
 - Participació en plans estratègics: Pla Canviem pel Clima, Pla Natura, Estratègia Residu 0
 - Informació indicadors de sostenibilitat
 - Resultats de les deliberacions de l'Assemblea Ciutadana pel Clima

Les persones i organitzacions sota-signants ens comprometem a

- **Estendre la cultura de sostenibilitat:** Hem d'aconseguir fer sentir les veus dels que promouen la sostenibilitat, per superar les inèrcies paralitzants i la mobilització activa de qui vol aturar els canvis.
- **Contribuir a l'assoliment dels grans objectius de ciutat** amb l'acció individual i col·lectiva i anar revisant aquests objectius per si cal ampliar-los
- **Definir i executar projectes col·laboratius en format repte** *(conjunt d'accions que treballen per aconseguir un mateix objectiu quantitatiu amb mesures que cadascú pot fer des del seu camp d'actuació)*

Criteris dels projectes transformadors en format repte

1. Alineats i coherents amb les prioritats identificades
2. Transformadors. Que canvia la realitat i la millora
3. Cooperatius. Que impliquin diversos agents, amb connexions
4. Flexibles i adaptables. Que admetin diferents rols i graus d'implicació
5. Escalables i replicables. En diferents territoris i sectors i amb diferents graus d'implicació
6. Creatius. Innovadors i que fomentin l'aprenentatge
7. Amb impacte. Resultat tangible, quantificable i perdurable
8. Mediàtics. Comprensibles per tots els públics, visuals, atractius, comunicatius
9. Inclusius. Que permetin participar la ciutadania sense distincions
10. Viables. Econòmicament i en la dedicació de les persones, i acotats en el temps

Les persones i organitzacions sota-signants reclamem

- **Incidència política:** millora de la qualitat de la participació
- **Acceleració de l'acció:** polítiques públiques i projectes més ambiciosos
- **Coherència en l'acció municipal** i agilitat administrativa
- **Una Xarxa més potent:** ampliada i amb lideratge dels membres
- **Més enxarxament:** espais permanents de trobada i acció conjunta
- **Impuls:** escalar i fer créixer les iniciatives que funcionen
- **Incentius:** afavorir econòmicament l'activitat que contribueix a la transició ecològica, social i econòmica justa
- **Reconeixement:** suport i visibilitat de les organitzacions compromeses

Per aquest motiu i per donar suport a aquestes actuacions i a l'execució de projectes demanem específicament a l'Ajuntament de Barcelona

- **Garantir i accelerar-la implantació dels plans estratègics existents**, en els quals ja es va realitzar participació ciutadana i de les recomanacions de l'Assemblea Ciutadana pel Clima i altres processos que puguin sorgir
- **Cercar acords estables i bastir àmplies aliances a l'alçada del repte ecosocial al que ens enfrontem** per sobrepassar els cicles polítics de cada 4 anys,
- **Actuar de forma exemplar:** necessitem un Ajuntament exemplar en la seva actuació, que mostri lideratge, que mostri que les coses es poden fer d'un altre manera i assumint el gran de responsabilitat corresponent a la seva capacitat d'acció.
- **Crear nous plans / estratègies compartides:** que donin resposta als grans reptes identificats
- **Facilitar el disseny, desenvolupament i implantació d'aquests projectes** a través del suport de la secretaria B+S amb els suports descrits
- **Fer el seguiment** de l'evolució del compromís

FULL DE RUTA 2023-2025.

Descriure aquí els reptes col·laboratius que es treballaran els propers 2-3 anys, per exemple (pendent de definir). La proposta ve dels tallers city dònut + proposta Consell + Assemblea + Subvencions clima + grups treball i escolta activa

1. **ACTIVEM-NOS!:** Traspasar usuaris del vehicle privat a la bici i a peu en els desplaçaments quotidians (tallers dònut + assemblea)
2. **ALIMENTA'T AMB SENY:** Oferir opció vegetariana en els menús (restaurants, menjadors escolars, altres menjadors comunitaris, càterings) o prendre mesures per evitar el malbaratament alimentari
3. **UNA CIUTAT PLENA DE VIDA:** Incrementar i millorar la superfície de verd en l'espai públic (tallers dònut + assemblea)

4. **LIMITA'T I FES-TE CIRCULAR:** Reduir el consum material i promoure la producció i el consum circular (*tallers dònut + assemblea*)
5. **LOCALITZA'T:** Promoure el consum en el comerç local de productes fabricats localment (*tallers dònut + assemblea*)
6. **GESTIÓ DE L'AIGUA:** Sequera (*Consell ciutadà per la sostenibilitat*)
7. **PROTEGEIX-TE DEL FRED I LA CALOR:** Implicació de les organitzacions i entitats de la Xarxa, oferint els seus espais com a refugi climàtic per a la ciutadania vulnerable de la ciutat. Implica oferir un espai confortable i adaptat a les persones amb mobilitat reduïda amb seients, accés als lavabos, revistes o diaris i aigua de manera gratuïta. La implicació de la ciutadania seria valorar aquests espais o fent accions de ciència ciutadana (*Grups de treball del Consell i subvencions clima*)
8. **DESCARBONITZACIÓ:** Reducció de les emissions de GEH un 80% les emissions pel 2030